

बिजुली सहरमा निभ्दै, गाउँमा बल्दै

केशव अधिकारी

धादिङ्ग १ पुस : बह्रदो लोडसेडिङले सहरबजार अन्धकारमा डुब्दै गर्दा दूरदराजका बस्ती भने झिलिमिली बन्न थालेका छन्, त्यो पनि गाउँलेकै प्रयासमा। धादिङ्गका ग्रामीण बस्ती समुदायकै प्रयासमा झिलिमिली बन्न थालेका हुन्। गाउँ झिलिमिली भएपछि ग्रामीण बासिन्दाका मुहार पनि उज्यालिएका छन्।

वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रको सहयोगमा जिल्लाका विभिन्न स्थानमा ६४ वटा लघु जलविद्युत् निर्माण भई सञ्चालनमा आएका छन्। यी लघु जलविद्युत्गृहबाट अहिलेसम्म चार सय ९२.७५ किलोवाट बिजुली उत्पादन भई पाँच हजार चार सय १२ घरपरिवारले बत्ती बाल्न पाएका छन्।

जिल्ला विकास समिति ग्रामीण ऊर्जा तथा वातारण शाखाका इन्जिनियर सुरेश श्रेष्ठका अनुसार निर्माणाधीन नौवटा लघु जलविद्युत्गृहबाट थप पाँच सय १५ किलोवाट बिजुली उत्पादन हुनेछ। यसबाट चार हजार आठ सय ८२ घर परिवारले बत्ती बाल्न पाउनेछन्।

जिल्लामा सबैभन्दा धेरै मनपाङ्ग खोलाबाट ६ वटा लघु जलविद्युत् सञ्चालन गरिएको छ। सोही खोलामा १७ किलोवाटको अर्को योजना निर्माणाधीन रहेको इन्जिनियर श्रेष्ठले बताए।

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार धादिङ्गमा ७३ हजार आठ सय ५१ घर धुरीमा तीन लाख ३६ हजार ६७ जनसंख्या छ। जिल्लाका ४६ हजार दुई सय ५७ घरमा बिजुली पुगेको छ भने आठ हजार एक सय ९६ घरपरिवारले सोलारबाट बत्ती बाल्ने गरेका छन्। जिल्लाका १४ हजार दुई सय ८२ परिवार बिजुली तथा अन्य ऊर्जाको पहुँचबाट टाढा रहेकाले उनीहरूको घरमा अहिले पनि टुकी बल्छ। चार हजार आठ सय चार परिवारले भने अन्य विभिन्न स्रोतबाट बत्ती बालेका छन्।

नेपाल विद्युत् प्राधिकरणका अनुसार जिल्लाका ५० गाविसमध्ये आंशिकसमेत गरी ४४ गाविसमा बिजुली पुगेको छ। स्थानीय लघु जलविद्युत्, पेट्रिक सेट र सौर्य ऊर्जाबाट उत्पादित बिजुलीका साथै केन्द्रीय प्रसारण लाइनमार्फत देवीघाटबाट १.५ मेगावाट, थोपलखोलाबाट १.६५ मेगावाट र रैराडबाट ०.५ मेगावाट बिजुली प्रयोग भइरहेको छ।

जिल्लामै निर्माणाधीन आठ मेगावाट क्षमताको आँखुखोला जलविद्युत् आयोजनाबाट उत्पादन सुरु भएपछि भने धादिङ्गले लोडसेडिङको मार खेप्नु नपर्ने धादिङ्ग लघु जलविद्युत् संघका अध्यक्ष शम्भु थापा बताउँछन्। ग्रामीण बासिन्दाले सहरको सुविधालाई भन्दा आफ्नै गाउँबस्तीलाई

प्राथमिकतामा राखेका कारण सहर निभ्दै गर्दा गाउँमा उज्यालो हुन थालेको थापाले बताए। ग्रामीण बस्तीमा बिजुलीबाट चल्ने ससाना आयमूलक उद्योगव्यवसाय सञ्चालन हुनसके समुदायको आयस्तरमा पनि वृद्धि हुने इन्जिनियर श्रेष्ठको भनाइ छ।